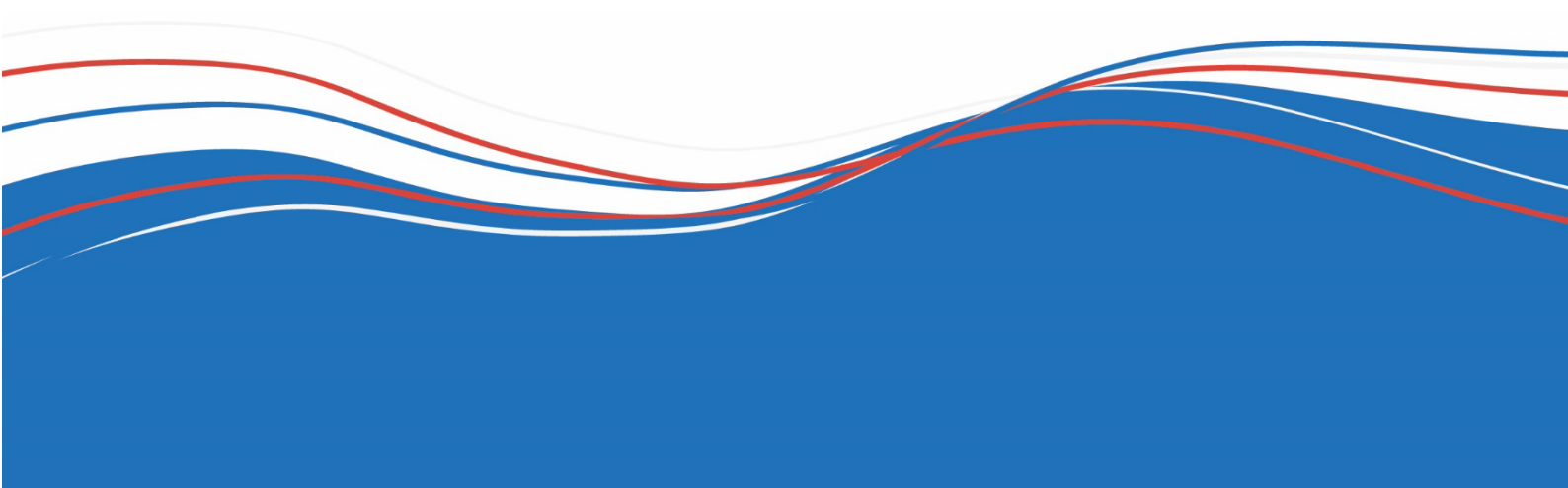

HANGON KAUPUNKI
HANGÖ STAD

*Hangon kaupungin
hyvinvointikertomus
2022-2025*

Sisällysluettelo

OSA I: VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2022-2025	3
1. Hyvinvointitiedon arviointi ja tehdyt toimenpiteet.....	3
<i>Yhteenveto ja johtopäätökset havainnoista ja arvioista</i>	3
<i>Elinvoimainen Hanko</i>	4
Rakenne –Positiivinen väestönkehitys	4
Talous –Tasapainoinen kunnallinen talous.....	4
Elinvoimainen talouselämä	5
<i>Sosiaalinen Hanko.....</i>	6
Toimiva päätöksenteko ja kuntalaisvaikuttaminen	6
Aktiiviset asukkaat ja yhdistyselämä	6
Arjen turvallisuus.....	6
<i>Hyvinvoiva Hanko</i>	8
Korkea työllisyys	8
Ekologinen ja sosiaalinen kestävyys	10
Terveet asukkaat ja toimintakyky.....	11
Päihteet	12
<i>Kaikki ikäryhmät</i>	13
<i>Lapset ja lapsiperheet.....</i>	13
Palvelut lapsiperheille	13
Hyvinvointi.....	14
<i>Nuoret ja nuoret aikuiset</i>	15
Koulutus.....	15
Hyvinvointi.....	16
Nuorisotyö.....	18
<i>Työikäiset.....</i>	19
Hyvinvointi.....	19
<i>Ikäihmiset</i>	21
2. Keskeiset opit kuluneelta valtuustokaudelta	23
OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA TULEVALLE VALTUUSTOKAUDELLE	24
3. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset.....	24
OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY	26
4. Hyvinvointisuunnitelman hyväksyminen valtuustokautta varten.....	26

Hyvinvointikertomus valtuustokaudelta 2018–2022 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2022–2025

Vastuussa oleva hallinto ja hyvinvointikertomuksen laatineet henkilöt (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät). Hyvinvointityön johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä, johon kuuluvat seuraavat henkilöt:

Anne Nummela	Perusturvajohtaja
Bengt Lindholm	Sisäisten palveluiden päällikkö
Denis Strandell	Kaupunginjohtaja
Jennika Friman	Kulttuurijohtaja
Jukka Takala	Maarakennuspäällikkö / teknisen ja ympäristöviraston johtaja
Karl-Erik Gustafsson	Sivistystoimenjohtaja
Katianna Kuula	Terveysvalvonnan johtaja
Kira Marschan	Matkailujohtaja
Lasse Tallqvist	Kansliapäällikkö
Nina Granqvist	Henkilöstöpäällikkö
Nina Näsänen	Tiedottaja

Hyvinvointityön ohjausryhmä ikäryhmien mukaan:

HyVä ryhmä on työryhmä, joka perustettiin lisäämään sektoreiden välistä moniammatillista yhteistyötä sekä kehittämään lasten, lapsiperheiden ja nuorten palveluita.

HyVä ryhmä:

Anne Nummela	vs. Perusturvajohtaja
Birgitta Mannström	Varhaiskasvatusjohtaja
Elisabeth Sundberg	Sosiaalipalvelupäällikkö
Harald Holmström	Johtava sosiaalityöntekijä
Jennika Friman	Kulttuurijohtaja
Jenny Olsson-Korsu	Psykologi
Karl-Erik Gustafsson	Sivistystoimen johtaja
Kristiina Boström-Förström	Suunnitteluassistentti
Marika Engblom	Työllisyyskoordinaattori
Marjut Vihervuori	Nuorisopalveluiden esimies
Mia Nordlund	Perheohjaaja
Nina Lohvansuu-Hirvonen	Sairaanhoitaja
Petra Sjölund	Perheterapeutti
Sari Lehtinen	vs. Johtava hoitaja
Tommy Gröndahl	Nuoriso- ja liikuntajohtaja

Työikäiset:

Hanna Österlund	Fysioterapeutti
Krista Grundström	Erytisliikunnan suunnittelija
Lotta Andström	Liikuntaneuvoja
Marika Engblom	Työllisyyskoordinaattori
Susanne Rosenlund	Psykiatrinen sairaanhoitaja

Ikäihmiset:

Ann Nylund	Palveluasumisen esimies
Camilla Lindberg	Terveystenhoitaja
Leena Hytti	lääkäiden palvelupäällikkö
Sirpa Råberg	Avohoidon esimies

1. Hyvinvointitiedon arviointi ja tehdyt toimenpiteet

Yhteenveto ja johtopäätökset havainnoista ja arvioista

Hyvinvointiraportin tavoitteena on tuottaa asukkaiden hyvinvoinnin mittareita ja verrata tuloksia vuoden 2019 hyvinvointiraporttiin. Tässä hyvinvointiraportissa on tunnuslukujen lisäksi käytetty haastatteluja, kaupungin uutta strategiaa sekä budjetti- ja rahoitussuunnitelmaa vuosille 2022–2024. Hyvinvointiraportin rakenteena on käytetty strategian kolmea pääkohtaa: Elinvoimainen Hanko, Hyvinvoiva Hanko ja Sosiaalinen Hanko. Lisäksi raportissa keskustellaan eri ikäryhmien palveluista ja hyvinvoinnista.

Hangon väestön väheneminen ja väestön ikääntyminen ovat edelleen haaste kaupungille. Osa-aikaiset hankolaiset ovat tärkeä osa Hangon elinvoimaa ja heidän läsnäolonsa, asiantuntemuksensa ja ostovoimansa korvaavat osittain poismuuttaneet asukkaat. Hangon tärkeimmät toimialat ovat satamatoiminta ja logistiikka, teollisuus sekä matkailu- ja palveluteollisuus. Kaupunki valmistautuu myös aktiivisesti Sote-uudistuksen tuomiin muutoksiin.

Kaupungin asukkaat ovat aktiivisia yhdistyksissä ja vapaaehtoistyössä. Asukkaiden aktiivisuus näkyy myös Hangon asukkaiden äänestysprosentissa vuonna 2021, joka oli korkeampi kuin koko maassa ja vertailukunnissa. Ikääntyneiden turvallisuutta priorisoidaan eri sektoreilla vahvistamalla toimintakykyä eri hankkeilla. Turvallisuutta vahvistetaan myös kaupungin erilaisissa tapahtumissa ja uusilla liikenneratkaisuilla.

Hanko on onnistunut hyvin pitkäaikaistyöttömien aktivoimisessa ja työttömien kanssa tehty työ on kehittynyt paljon vuodesta 2019. Hangossa on laaja valikoima kulttuuria ja monipuolisia liikuntapalveluita kaikille ikäryhmille. Luontopolkuja ja pyöräteitä kehitetään motivoimaan asukkaita liikkumaan ja kokemaan Hangon ainutlaatuisia luontoa. Kaupunki on myös usean vuoden ajan tehnyt määrätietoisesti ennaltaehkäisevää moniammattimaista työtä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon alalla. Asukkaat saavat tarvittaessa tukea ja apua. Haaste ei ole palveluiden määrässä, vaan niiden ihmisten tavoittamisessa, jotka eivät etsi tai koe tarvitsevansa ulkopuolista apua. Kaupungissa todettu päihdeongelma näkyy kaikissa ikäryhmissä. Suurin osa asukkaista voi Hangossa hyvin, samalla kaupungissa on myös lapsia, nuoria, aikuisia ja vanhuksia, jotka tarvitsevat moniammatillista, sektoreiden ylittävää yhteistyötä.

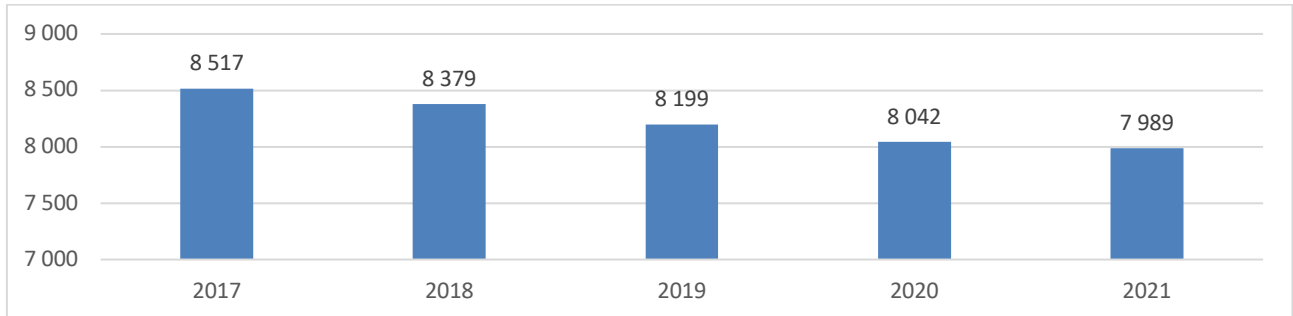
Hanko on pieni kunta, jossa on vahva paikallistuntemus ja aktiivisia asukkaita. Kaupunki osallistuu lukuisiin paikallisiin, alueellisiin ja valtakunnallisiin hankkeisiin asukkaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi kaikissa ikäryhmissä. Samalla Hanko kehittää omia työtapojaan ja omaa organisaation, jolla on kyky reagoida nopeasti eri haasteisiin. Hyvinvointiraportista selviää neljä selkeää kehitysaluetta: 1) Ikääntyvä väestörakenne, joka pitkällä aikavälillä vaikuttaa palveluihin neuvolatoiminnasta vanhustenhoitoon. 2) Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutetun henkilöstön puute. 3) Sote-uudistus, jonka suunnittelutyöhön Hanko aktiivisesti osallistuu. 4) Päihdeongelma, joka näkyy aina nuorista vanhuksiin. Kaupungin asukkailla on ammattitaitoinen, matalan kynnyksen tukiverkosto, joka toimii aktiivisesti, ennaltaehkäisevästi ja moniammatillisesti. Tukiverkoston haasteena on tavoittaa eniten tukea ja apua tarvitsevat ihmiset.

Elinvoimainen Hanko

Avaintavoitteet: Positiivinen väestönkehitys, tasapainoinen kuntatalous ja vireä elinkeinoelämä.

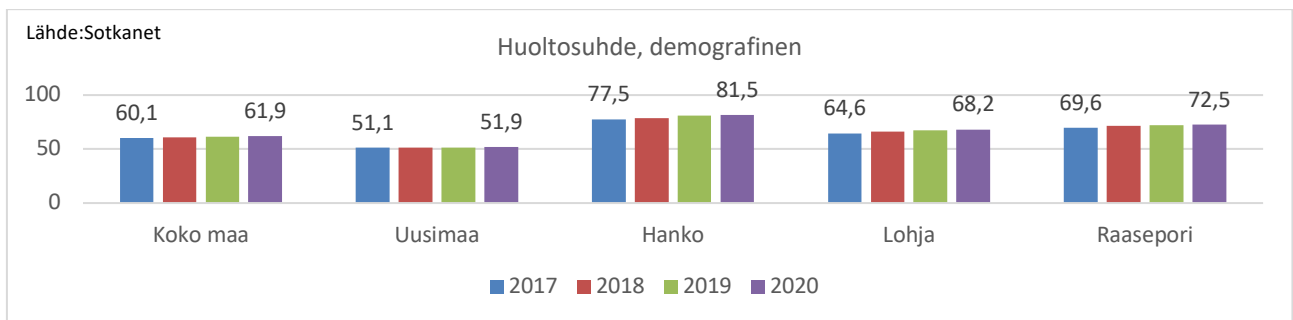
Rakenne –Positiivinen väestönkehitys

Hangossa on 7 989 asukasta (31.12.2021), kokonaispinta-ala on 800,22 km² ja vesipinta-ala on 682,76 km². Rantaviivan yhteenlaskettu pituus on 130 km, josta yhteensä 30 km on hiekkarantaa. Saaria ja luotoja on noin 90 kappaletta. Aukkaista 52,6 % ovat suomenkielisiä ja 42,9 % ruotsinkielisiä. Väestöstä 3,4 % on ulkomaalaistaustaisia (31.12.2020).

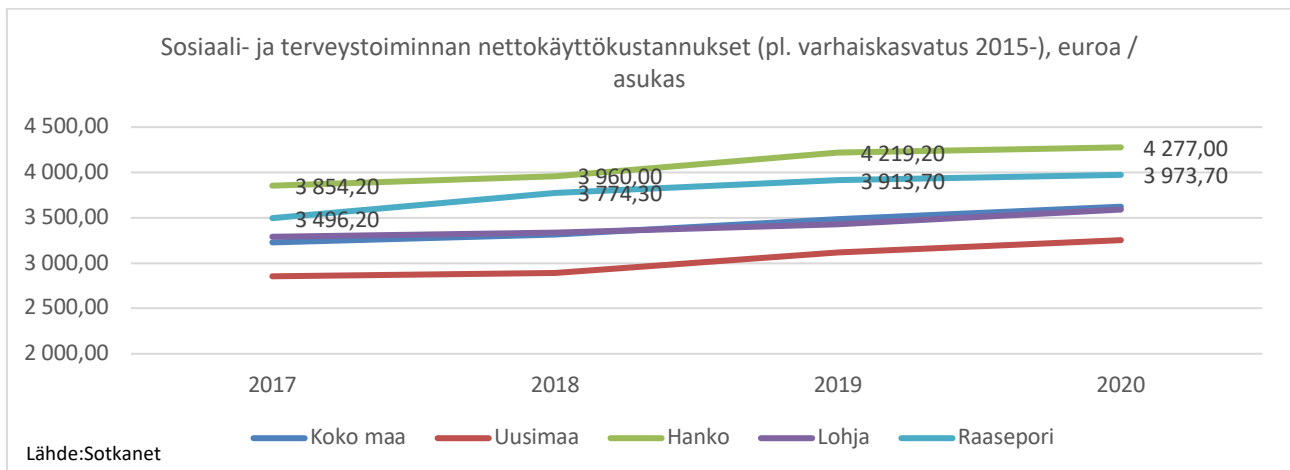
Hangon väestö, Lähde: Tilastokeskus

Hangon asukasmäärä on laskenut samalla kuin etätyö on koronapandemian myötä lisännyt osa-aikaisten hankolaisten oleskelua kaupungissa. Hangossa on sekä perinteisiä kesäasukkaita että osa-aikaisesti kaupungissa asuvia. Osa-aikaiset hankolaiset ovat tärkeä osa Hangon elinvoimaa ja heidän läsnäolonsa, osaamisensa ja ostovoimansa korvaavat osittain asukasmäärän laskun. Ikääntyvästä väestöstä johtuen demografinen huoltosuhde on Hangossa korkea ja se on, kuten myös vertailukunnissa, noussut.

Talous –Tasapainoinen kunnallinen talous

Vuoden 2021 tuloksen ennustetaan jäävän 1,0 milj. euroa ylijäämäiseksi, toki erikoissairaanhoidon suuri hoitovelka voi aiheuttaa yllättäviä lisäkustannuksia. Vuodelle 2022 saatiin laadittua talousarvio, jonka ylijäämä on noin 0,6 milj. euroa. Talousarvion valmistelu on ollut haasteellista vallitsevan koronaviruspandemian vuoksi. Kaupungin tulee myös varautua Sote-uudistuksen tuomiin muutoksiin, jotka vaativat muutoksia moniin toimintoihin. Kuten myös verrokkikunnissa, Hangon sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset ovat nousseet vuosittain.

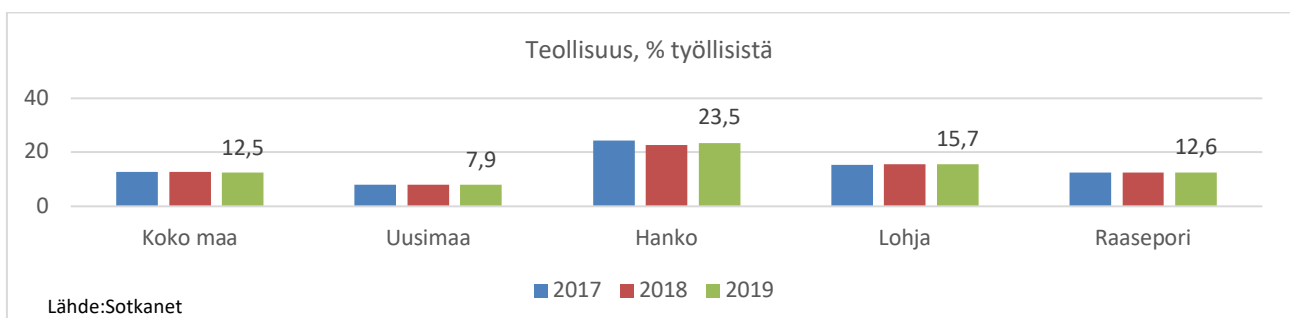
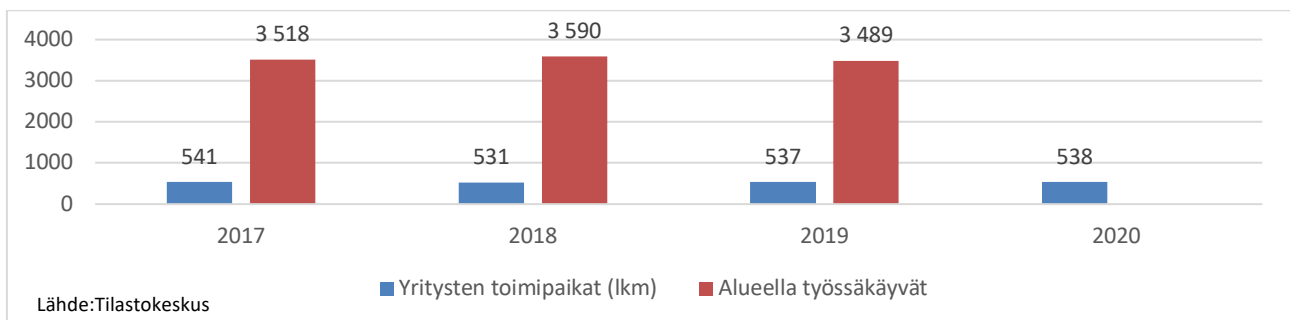

Elinvoimainen talouselämä

Yksi Hangon tärkeimmistä voimavaroista on elinvoimainen ja monipuolinen elinkeinoelämä. Hangon tärkeimmät toimialat ovat satamatoiminta ja logistiikka, teollisuus sekä matkailu- ja palveluteollisuus. Kaupunki työllistää työnantajana 600 henkilöä ja panostaa myös työllistämiseen oman työvoimakoordinaattorin avulla.

Satamatoiminnot ja niihin liittyvät toiminnot, julkishallinto ja teollisuus ovat Hangossa merkittävä työllistäjä, 23,5 % työpaikoista on teollisuudessa. Hangon konserniyhtiöt ovat Hangon Satama - Hanko Hamn Oy Ab, Hangon Vuokratalot - Hanko Hyreshus Ab, Oy Hansea DC Ab ja Kiinteistö Oy Pitkäkatu 43 Fastighets Ab (Hangon kaupunki omistaa 88,2 %).

Kaupungin omistama Oy Hansea DC Ab, vastaa matkailualasta ja kerää mm. matkailijoille tietoa verkkosivuillaan www.visithanko.fi.

Sosiaalinen Hanko

Avaintavoitteet: Terveet ja toimintakykyiset kuntalaiset, korkea työllisyysaste, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys.

Toimiva päätöksenteko ja kuntalaisvaikuttaminen

Kunnallisvaalien äänestysprosentti on laskenut koko maassa ja kaikissa vertailukunnissa vuodesta 2017. Hangon asukkaiden äänestysprosentti, 56,9 %, oli vuonna 2021 korkeampi kuin koko maassa ja vertailukunnissa. Hankolaiset ovat myös aktiivisia vapaaehtoistoiminnassa mm. vanhustenhoidossa.

Yhden Hangon strategisen kärkihankeen tavoitteena vuosille 2022–2025 on vahvistaa kunnallisen päätöksenteon dynaamisuutta ja yhteistyöilmapiiriä. Uusi valtuusto pyrkii tietoisesti kehittämään keskinäistä kunnioitusta, luottamusta ja osaamista. Hallintokulttuurissa keskitytään myös entistä enemmän hakemaan yhteisiä näkemyksiä.

Hanko pyrkii vahvistamaan asukkaiden vahvaa paikallista identiteettiä ja käyttää sosiaalista mediaa tavoittaakseen turisteja ja asukkaita. Vuonna 2021 Hangon Facebook-sivulla oli 3 400 seuraajaa ja verkkosivuilla 154 000 kävijää. Paikallisen identiteetin vahvistamiseksi suunnitteilla on mm. Hangon päivien roolin kehittämistä asukastapahtumana ja Hangon historiasta kertova perusnäyttely.

Aktiiviset asukkaat ja yhdistyselämä

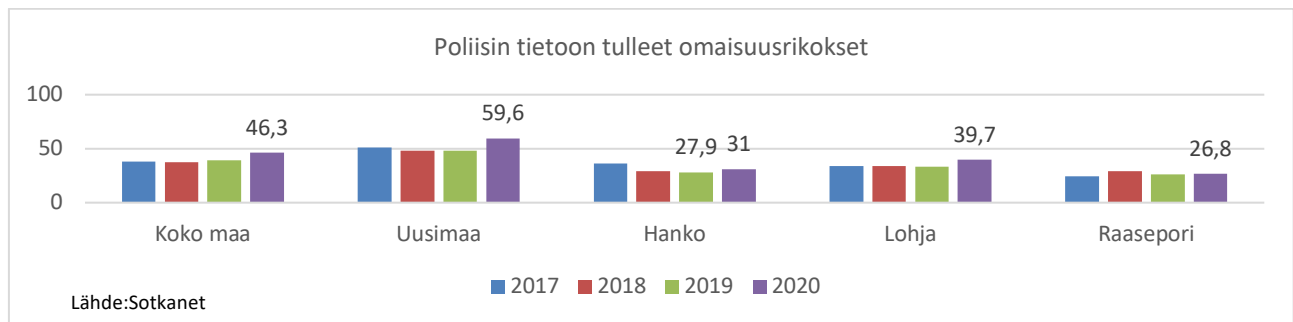
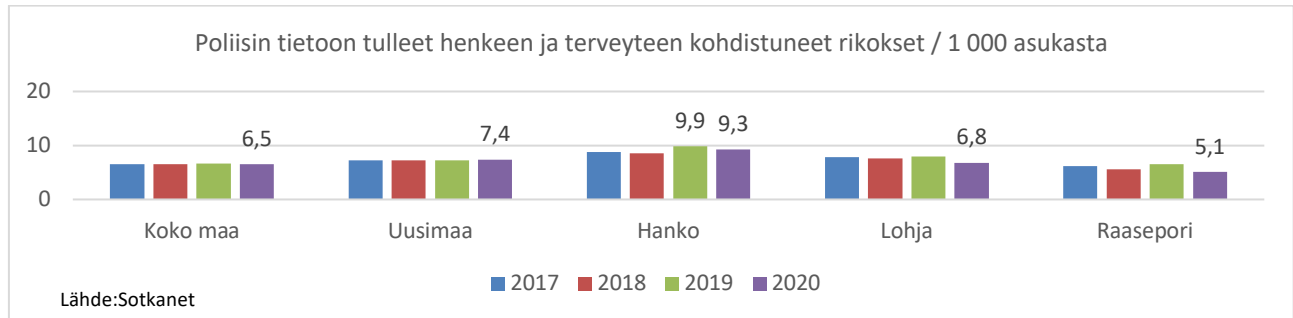
Hangossa on rikas järjestöelämä ja aktiivisia asukkaita. Kaupunki koordinoi myös kattavaa vapaaehtoistoimintaa. Tämä näkyy mm. ikäihmisille suunnatussa Voimaa vanhuuteen toiminnassa, jossa vapaaehtoiset vievät ikäihmisiä kävelyille tai riksapyöräajeluille. Kaupungissa toimii aktiivisia vanhempia, jotka osallistuvat nuorisotyöhön. Vanhemmat päivystävät kadulla ja hakeutuvat paikkoihin, jossa nuoret viettävät aikaa. Kaupunki tekee myös aktiivista yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.

Arjen turvallisuus

Hangon kaupungin strategiassa arjen turvallisuus korostuu keskeisenä tavoitteena. Hanko kehittää yhteistyötään eri toimijoiden välillä, kuten poliisin, pelastuslaitoksen, seurakunnan, elinkeinoelämän, yhdistysten ja kiinteistönomistajien välillä. Korostetaan myös jokaisen kuntalaisen vastuusta lähiympäristön hyvinvoinnista ja turvallisuudesta. Tapahtumat ovat tärkeä osa kaupungin vetovoimaa matkailukohteena. Turvallisuus tapahtumien ympärillä on myös avainhanke uudessa strategiassa. Käytännössä kaupunki on päättänyt lisätä vartijoiden määrää suosittuihin kesätapahtumiin ja tehdä uusia liikennejärjestelyjä turvallisuuden lisäämiseksi.

Tapaturmien ehkäisy ja turvallisen asumisen luominen ikäihmisille luo edellytykset merkitykselliselle ja turvalliselle elämälle. Lisäämällä ikäihmisten turvallisuuden tunnetta, heitä kannustetaan omatoimisuuteen ja vuorovaikutukseen. Kaupunki pyrkii lisäämään turvallisuutta ja edistämään esteetöntä liikkumista mm. kävelyteiden kunnossapidolla, tarjoamalla erilaisia aktiviteetteja ja jakamalla kenkiin kiinnettäviä liukuesteitä.

Hangossa poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ovat vähentyneet vuodesta 2019. Omaisuusrikokset ovat Hangossa ja vertailukunnissa lisääntyneet. Omaisuusrikosten lisäksi on kuitenkin Hangossa ollut pienempää kuin vertailukunnissa.

Hyvinvoiva Hanko

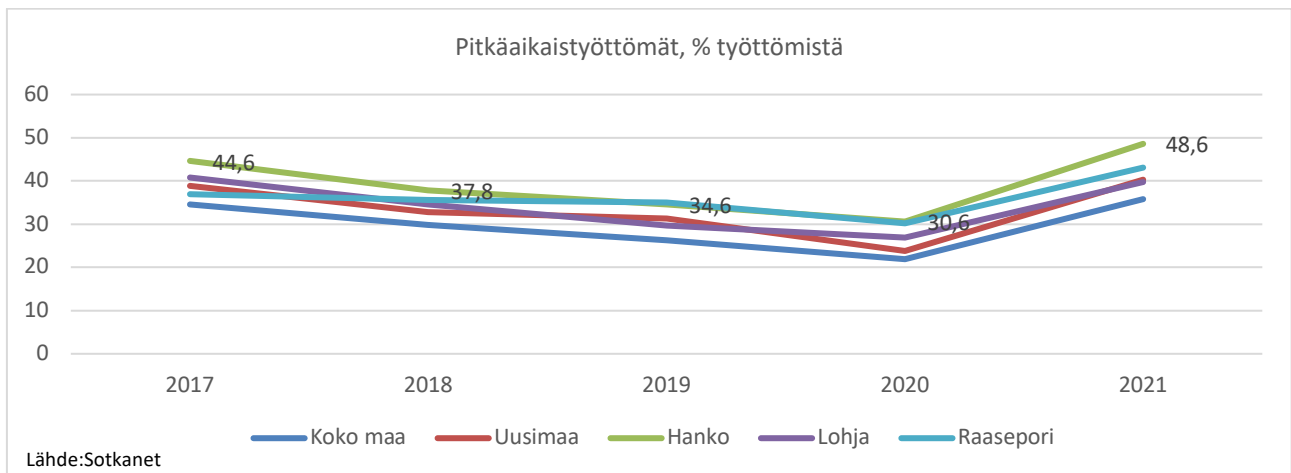
Avaintavoitteet: Toimiva päätöksenteko ja kuntalaisvaikuttaminen, aktiiviset kansalaisjärjestöt, arkipäivän turvallisuus.

Korkea työllisyys

Hangon työttömyysaste on laskenut 2,2 %, mikä on enemmän kuin vertailukunnissa. Hangossa on prosentuaalisesti enemmän pitkäaikais- ja nuoria työttömiä kuin vertailukunnissa. Huomioitavaa kuitenkin on, että aktiiviyövoimapolvelujen piirissä olevat työttömät, osallistuvat vertailukuntia aktiivisemmin työ- ja koulutuskokeiluihin. Tämä osoittaa, että Hanko on onnistunut hyvin pitkäaikaistyöttömien aktivoimisessa. Kesäisin kaupunki tarjoaa nuorille erilaisia työmahdollisuuksia. Hanko tekee myös laajaa yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa ja tarvittaessa moniammatillista yhteistyötä asiakkaiden kanssa.

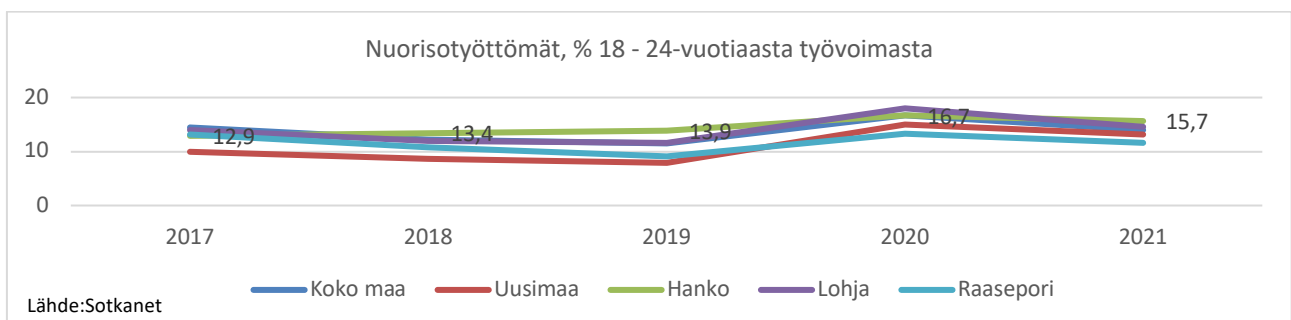
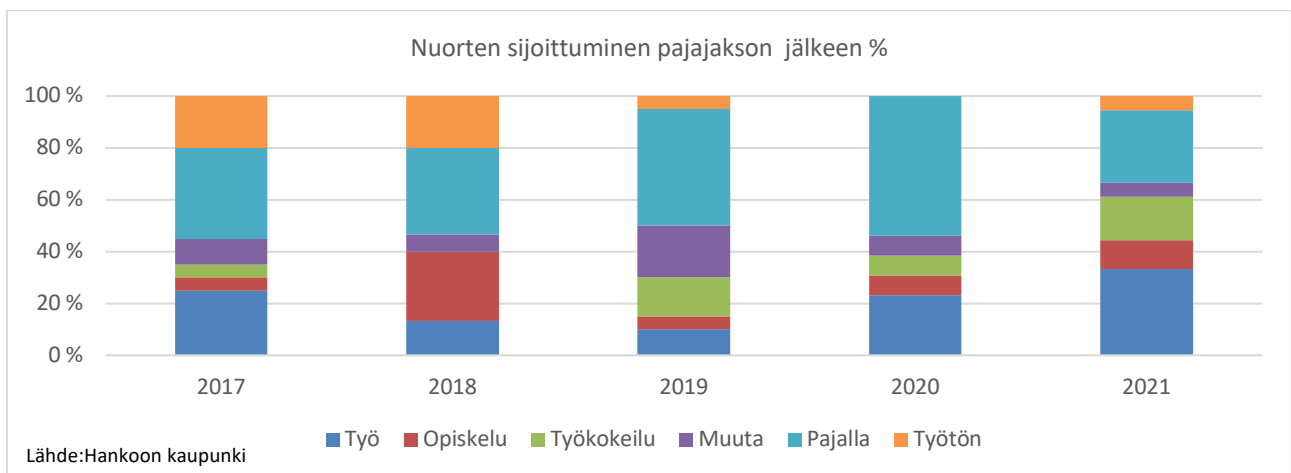
Hanko ja Raasepori osallistuvat yhdessä 1.3.2021 alkaneeseen kunnalliseen työllistämiskokeiluun. Kokeilussa TE-toimiston palvelut siirtyivät valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille tiettyjen asiakasryhmien osalta. Hangolle tämä on merkinnyt parempaa mahdollisuutta tavoittaa asiakkaita ja tarjota työvoimapolveluja paikallisesti ja henkilökohtaisesti. Kuntatutkimuksessa ovat mukana pitkäaikaistyöttömät (tai työmarkkinatukea saavat), nuoret alle 30-vuotiaat työttömät ja maahanmuuttajat. Tulokset osoittavat, että kunnallinen kokeilu on ollut Hangon kannalta hyvä niin työvoimapolvelujen kuin henkilökohtaisen palvelunkin kannalta.

Työpajatoiminta on tarkoitettu hankolaisille 16–28-vuotiaille nuorille, joilta puuttuu opiskelu-, työkokeilu- tai työpaikka. Nuori voi olla työpajalla sekä kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella että työkokeilussa. Työpaja profiloituu valmentavaksi yksiköksi ja toiminta perustuu monialaiselle työtteelle.

Toiminnan tarkoituksena on tukea nuorten arkielämää, sosiaalista vahvistumista sekä yksilöllisten ja yhteisöllisten voimavarojen löytymistä. Arkiaskareiden ja -rutiinien, työelämätaitojen, yritysvierailujen, kulttuurielämysten ja erilaisiin liikunnallisiin harrastustoimintoihin tutustumisella laajennetaan nuorten mahdollisuuksia hyvään arkeen ja tulevaisuuden valintatilanteisiin. Kaupungin tilaston mukaan, nuoret ovat vuonna 2021 yhä enemmän löytäneet tekemistä pajan ulkopuolelta.

Ekologinen ja sosiaalinen kestävyys

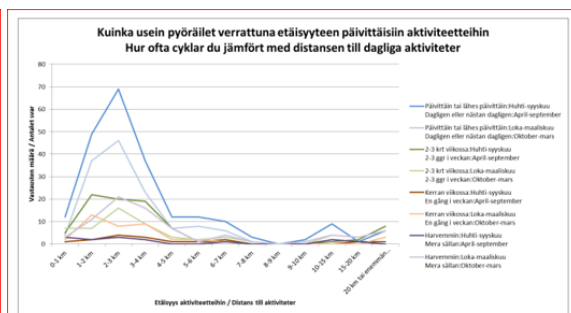
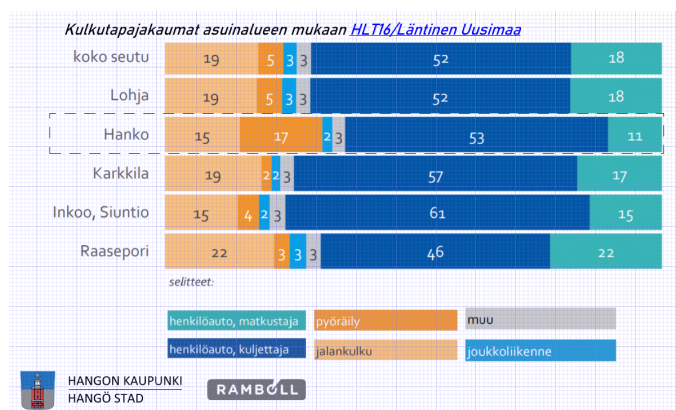
Luonnolla on tärkeä rooli, kun puhumme ihmisten hyvinvoinnista. Hanko välittää luonnostaan ja pyrkii turvaamaan alkuperäisen luonnon ja tarjoamaan asukkaille mahdollisuuden virkistykseen ja luontoon. Hangossa on 11 uimarantaa, 17 puistoa, 21 leikkikenttää ja 9 luontopolkua. Vuonna 2022 valmistuu neljä uutta luontopolkua. Hankoniemellä on useita luonnonsuojelualueita, jotka ovat pääosin osa Natura 2000 -alueen verkostoa.

Hanko hakee aktiivisesti hankeapuroja ja on hyväksytyjen projektivarojen kautta lisännyt mm. luontopolkua ja osallistui KesTERi-projektiin, joka kartoittaa ikääntyneiden turvallisuutta ja esteettömyyttä liikenteessä.

Hangon kaupunki on osa valtakunnallista HINKU-projektia, jonka tavoitteena on luoda hiilineutraaleja kuntia. Hinku-hankkeen tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Tavoitteen saavuttamiseksi on tarkoitus lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja parantaa energiatehokkuutta. Myös paikallisia yrityksiä ja asukkaita kannustetaan ilmastotoimiin. Kevyen liikenteen lisääminen on olennainen keino ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Sähköskootterit ovat tulleet myös Hankoon helpottamaan asukkaiden liikkumista.

Tulevaisuudessa Hanko haluaa panostaa aurinkopaneeliin entistä enemmän, aurinkopuistosta keskustellaan kaupungin nykyisten aurinkopaneelien täydennykseksi.

Asukkaat ovat aktiivisia pyöräilijöitä, Traficomien tutkimuksen (HLT16 / Läntinen Uusimaa) mukaan hankolaiset käyttävät pyörää useammin kulkuvälineenä kuin vertailukunnat. Pyöräilybarometrin mukaan Hangon asukkaista pyöräilee päivittäin tai lähes päivittäin 53,2 %, ympäri vuoden yli 45 %. Hangon lyhyet välimatkat tukevat asukkaita aktiivisiin valintoihin. Asukkaista 88 % asuu 15 minuutin pyöräilymatkan päässä keskustasta.

Terveet asukkaat ja toimintakyky

Terveyttä tukeva työ – Kulttuuri ja liikunta

Kulttuuripalveluiden kautta kaupungin kulttuuriolosasto tarjoaa ihmisille oikeuden kulttuuriin. Kulttuurin tavoitteena on olla osallistavampaa ja vuodesta 2023 eteenpäin kulttuurikasvatusta vahvistetaan entisestään, kun kulttuurikasvatussuunnitelma toteutuu. Suunnitelma suuntautuu lähinnä peruskouluihin, mutta sitä voivat käyttää myös muut laitokset.

Hangon kulttuurielämä on vilkasta, helposti saavutettavaa ja suunniteltu palvelemaan kaikkia ikäryhmiä. Hangossa on monipuolinen ja laaja kulttuuritarjonta, joka sisältää kirjastotoimintaa, Hangon museon, Hangon kansalaisopiston ja muuta kulttuuritoimintaa (esim. esitykset, konsertit, taidenäyttelyt). Kansalaisopisto tarjoaa kursseja kaiken ikäisille. Toiminta sisältää taideaineita, käsitöitä ja musiikkia, kieli- ja kirjallisuuskursseja, kotitalous-, liikunta- ja tietotekniikan kursseja sekä yhteiskunnallisia aineita.

Kulttuuritarjonta on tärkeä osa asukkaiden hyvinvointia samalla kun tapahtumat houkuttelevat matkailijoita kaupunkiin ja edistävät matkailua. Kulttuuripalvelu tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja yritysten kanssa pystyäkseen tarjoamaan laajan valikoiman erilaisia kulttuurielämyksiä. Kirjastossa on paljon kävijöitä ja se on osa Hangon asukkaiden arkea. Kirjasto järjestää muun muassa näyttelyitä, elämyshetkiä, juttutuokioita kirjoista, luentoja ja kirjanäyttelyitä. Kiinnostus lukemiseen on Hangossa korkea ja Hangon kaupunginkirjasto on yhdessä yhteistyökumppanin kanssa tuottanut useita videoita kaupunginkirjaston omalle Youtube-kanavalle.

Kirjastotoiminta	2020	2021
Avoinna tunti/vuosi	2 499	2 854
Lainojen lukumäärä	85 413	88 056
Elämystunnit, kirjavinkkaus, luennot aikuisille	122	371
Näyttelyt	10	12
Kirjanäyttelyt	35	40

Källa: Hangon kaupunki

Harrastamisen Suomen malli on valtakunnallinen hanke, joka tarjoaa peruskoulun oppilaille ilmaisia harrastuksia koulupäivän yhteydessä. Hanko aloitti toimintansa syksyllä 2021 ja ensimmäisen lukuvuoden aikana toimintaan osallistui 155 oppilasta. Harrastamisen Suomen mallia jatketaan seuraavina lukuvuosina.

Asukkaille suunnatut Hangon kaupungin liikuntapalvelut sisältävät ryhmätoimintaa, liikunta- ja elintapaneuvontaa, sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja ja näiden ylläpitoa, erilaisia mukautettuja liikuntamuotoja, vapaaehtoistoiminnan koordinoitua, uimaopetusta ja uimakouluja sekä tapahtumien järjestämistä kaiken ikäisille. Liikuntapalvelut tekevät myös yhteistyötä seurojen ja erilaisten yhdistysten kanssa ja jakaa liikuntavuoroja ja avustuksia. Erityisliikunta järjestää toimintaa ryhmille, joiden jäsenten toimintarajoite estää heitä käyttämästä yleisiä liikuntapalveluita.

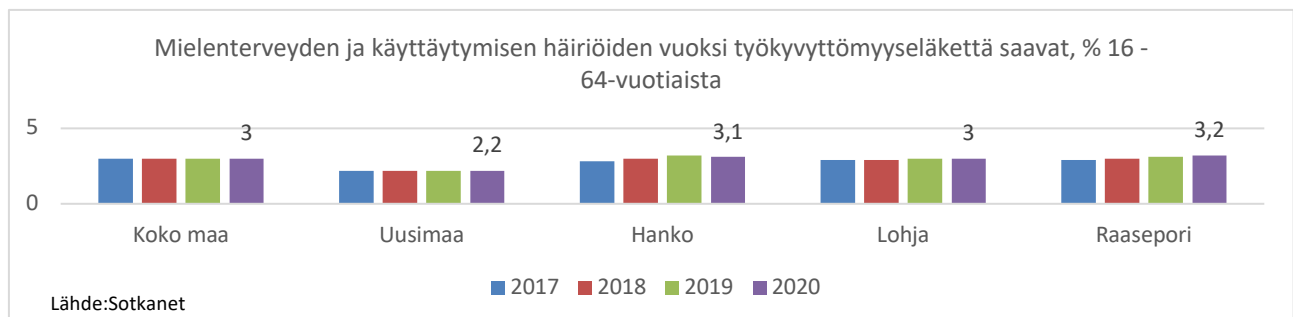
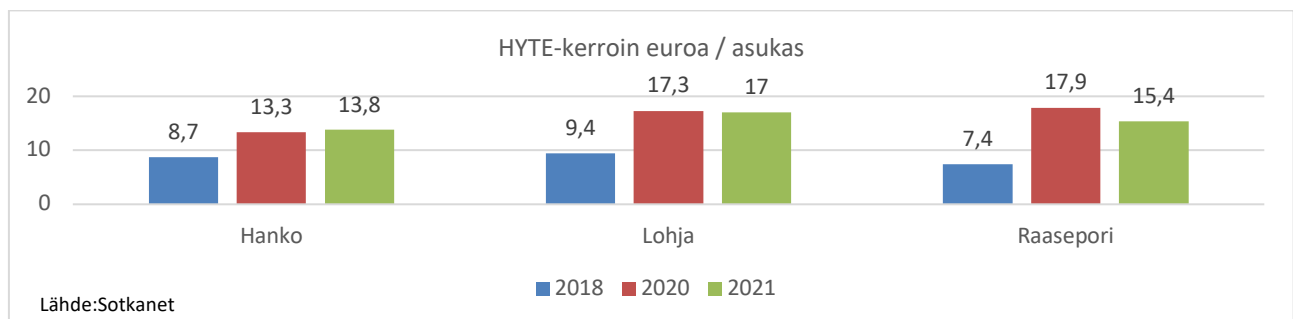
Liikuntapalveluiden puitteissa Hanko on huomionnut eri ikäryhmät hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapojen edistämistyössä. Kaupungin strategian mukaisesti tavoitteena on vahvistaa kunnan asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa liikuntatoimintaan ja ottaa huomioon liikuntapaikkojen turvallisuus ja saavutettavuus. Hanko on aikaisemmin ollut mukana valtakunnallisessa Voimaa vanhuuteen terveysliikunta-ohjelmassa, jonka hyvät käytänteet ja toimintamallit ovat vakiintuneet kunnan pysyviksi palveluiksi. Voimaa vanhuuteen -ohjelman päämääränä on edistää vielä kotona itsenäisesti pärjäävien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla.

Fyysinen ja psyykinen terveys / Hyvinvointi

Perusturvaan kuuluvat terveyskeskus, iäkkäiden palvelukeskus, sosiaalikeskus sekä hallinto- ja asuntohallinto. Perusturvan tehtävänä on järjestää kaikille ikäryhmille sosiaali- ja terveyspalveluita tehokkaasti, laadukkaasti, kilpailukykyisesti, asukas/asiakaslähtöisesti, oikeudenmukaisesti, joustavasti ja yksilön itsemääräämisoikeutta kunnioittaen. Hanko osallistuu peruspalvelujen tuottamisen lisäksi aktiivisesti useisiin hankkeisiin, joiden tavoitteena on kehittää palvelua kunnan asukkaille.

Perusturvan osalta koronapandemia on tuonut mukanaan useita haasteita ja monet suunnitellut hankkeet ovat jääneet pandemian vuoksi toteuttamatta. Pandemia on lisännyt palvelujen tarvetta ja nähtäväksi jää mitkä ovat pandemiakauden pitkän aikavälin vaikutukset asukkaiden hyvinvointiin. Sote- uudistus, joka tarkoittaa, että suuri osa kunnan palveluista siirtyy hyvinvointialueelle, vie paljon resursseja myös perusturvan henkilöstöltä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutetusta henkilöstöstä on kova pula ja tämä näkyy myös Hangossa.

Päihteet

Voidaan todeta, että kaupungissa on laajalle levinnyt päihdeongelma. Mielenterveys- ja päihdepuolella henkilöstön vaihtuvuus vaikuttaa vastaanotto toimintaan ja kaupunki pyrkii tasoittamaan vastaanotto toimintaa ja varmistamaan, että yhteistyö muiden toimijoiden kanssa sujuu.

Yhdessä kaupungin kumppaneiden kanssa ohjataan ja koulutetaan henkilöstöä yhteistyöhön systemisen lähestymistavan pohjalta, jossa varhainen puuttuminen ja jaettu vastuu ovat tärkeitä.

Kaikki ikäryhmät

Lapset ja lapsiperheet

Hanko on ottanut LAVA:n (lapsivaikutusarviointi) käyttöön lautakuntien valmistelutyössä ja päätöksissä tammikuussa 2021. Tämä tarkoittaa, että lautakuntien valmistelutyössä pohditaan, miten päätökset vaikuttavat lapsiin. Kaupunki tarjoaa koko kesän ajan ilmaisen lounaan hankolaisille peruskoulun oppilaille.

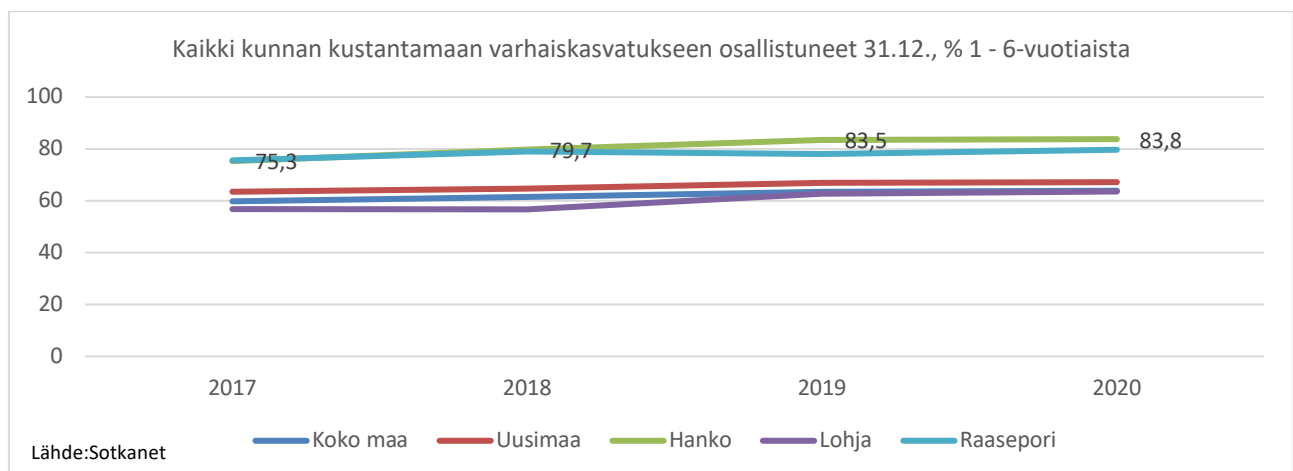
Palvelut lapsiperheille

Hangossa on laaja tarjonta lapsiperheille suunnattuja ennaltaehkäiseviä palveluita kuten neuvolatoiminta, lapsi- ja nuorisovastaanotto, perhekeskus PikkuLilla, lapsiperheiden palveluyksikkö, oppilashuollon palvelut, lastensuojelu, perheliikuntaneuvonta sekä kolmannen sektorin kautta saatavat palvelut. Eri toimijoiden välinen moniammattilaisten yhteistyö on kehittynyt ja painopiste on kansallisten suositusten mukaan siirtynyt enenevässä määrin ennaltaehkäisevään työhön. Neuvolapalveluissa tämä näkyy esimerkiksi siinä, että perheterapeutilla on mahdollisuus osallistua tapaamisiin uusien vanhempien kanssa. Hangossa neuvola tekee myös kotikäyntejä.

Hangossa lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea ja apua matalalla kynnyksellä. Perheet voivat ottaa yhteyttä mm. lasten- ja nuortenneuvolaan, oppilashuoltoon tai osallistua avoimeen päivähoidon. Hangossa haasteena on, että tukea tarvitsevat perheet eivät aina hae palveluja riittävässä määrin.

Keväällä 2022 kaupungin liikuntapalvelut on aloittanut valtion tukeman perheliikuntaneuvontaprojektin nimeltä: "PuuhaSkoj". Toiminta on suunnattu lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille, jotka tarvitsevat tukea arjen hallintaan ja terveellisempien elintapojen omaksumiseen. Liikuntaneuvonta on maksutonta kunnan palvelua, joka räätälöidään vastaamaan perheiden tarpeita.

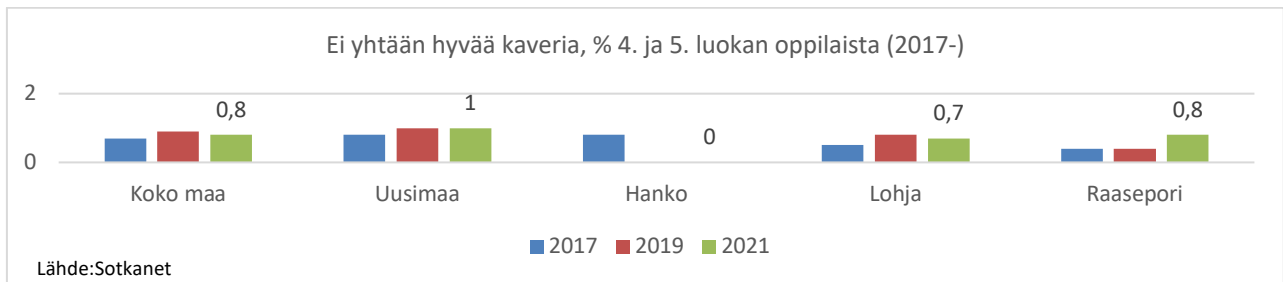
Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuus on Hangossa korkea verrattuna muihin kuntiin ja koko maahan. Hanko on mukana valtakunnallisessa kaksivuotishankkeessa, joka tarjoaa vuosina 2016 ja 2017 syntyneille lapsille esikouluopetusta vuosina 2022–2024. Toisin kuin useimmat muut kokeiluun osallistuvat kunnat, kaikilla Hangossa vuonna 2016 ja 2017, syntyneillä lapsilla on mahdollisuus osallistua hankkeeseen.

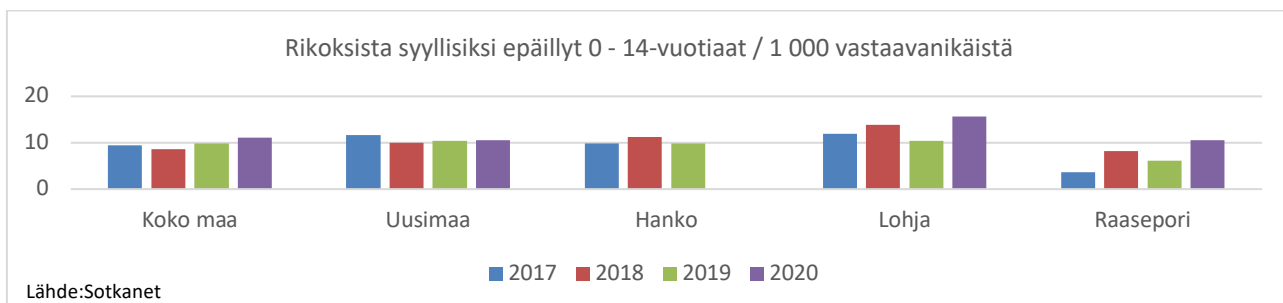
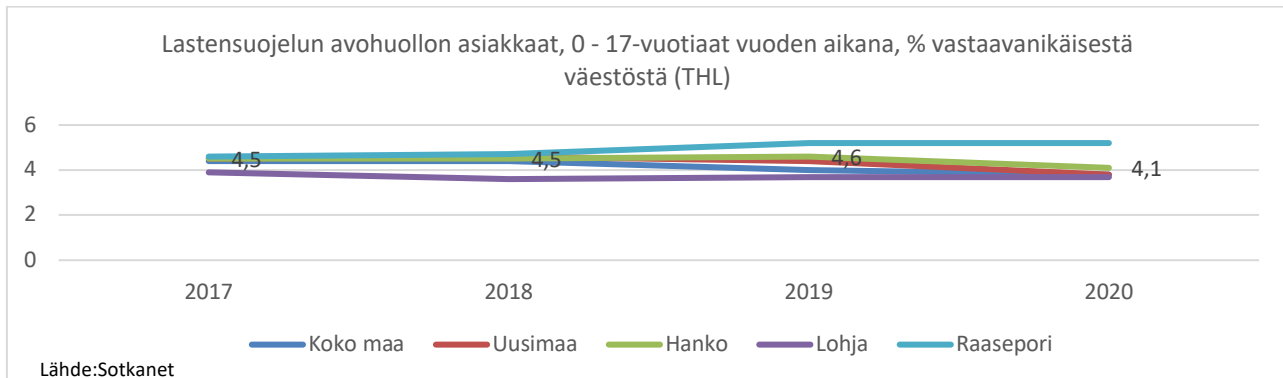
Hyvinvointi

Lapsiperheiden ja lastensuojelun palveluyksikössä työ on aloitettu systemisen työmallin mukaisesti. Finlandssvenska kompetenscenter on valinnut Hangon kaupungin yhteistyökumppanikseen projektiin nimellä ”Tulevaisuuden lastensuojelu”, Tullas, joka jatkuu 31.12.2022 asti.

Hanko panostaa ennaltaehkäisevään työhön jo peruskoulussa ja oppilashuolto on aktiivisesti mukana opiskelijoiden koulupäivässä kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisemiseksi. Koulut tekevät yhteistyötä muun muassa tukioppilas- ja oppilaskunnan toiminnan kanssa. Pyrkimyksenä on kuunnella oppilaita ja antaa heille mahdollisuus vaikuttaa koulupäiväänsä. Vertailukunnista poiketen tuloksista näkyy, että 4. ja 5. luokkalaisten oppilaiden mukaan jokaisella on ystävä.

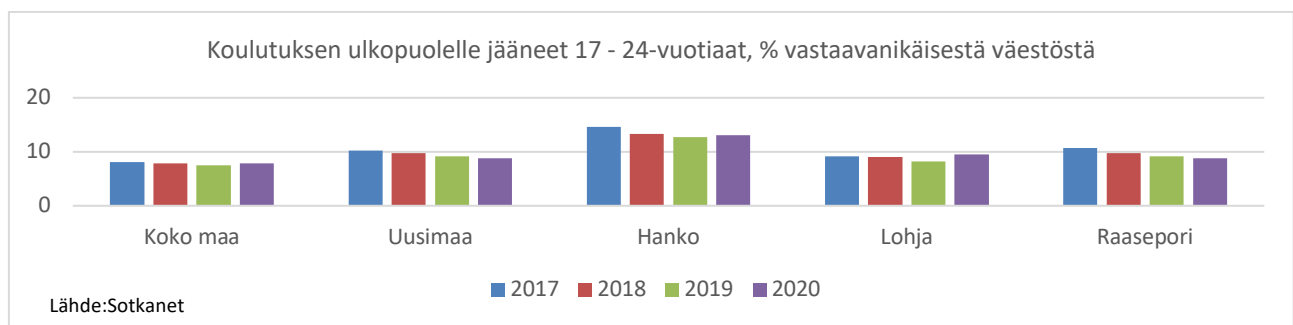
Sijoitettujen lasten määrä Hangossa on korkea ja tätä tosiasiaa tulee tarkastella laajemmasta näkökulmasta. Sijoituksen syy ei koskaan ole yksiselitteinen, mutta voidaan todeta, että kaupungissa on laaja päihdeongelma sekä nuorten että aikuisten keskuudessa ja tämä vaikuttaa kokonaisuuteen. Kaupungin sisäinen sektorin ylittävä yhteistyö, jossa suomenkielisen puolen koulupsykologi jatkaa vierailuja mielenterveysyksikössä oman työnsä ohella, jatkuu edelleen.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Koulutus

Perusopetusta annetaan viidessä suomen- ja neljässä ruotsinkielisessä koulussa. Tita-Marian koulu tarjoaa erityisopetusta sekä omassa yksikössään, että hajautetusti kaikissa suomenkielisissä peruskouluissa. Koulu hallinnoi myös Asumiskoti Tuulin oppilaiden opetusta. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa annetaan erityisopetusta kaikissa peruskouluissa, mutta erityisopetuksen pienryhmät toimivat Hangö centralskolassa ja Hangö högstadiumissa. Perusopetuksen lisäksi tarjotaan lisäopetusta alueellisena yhteistyönä. Syksyllä 2022 perusopetuksen lisäopetus liitetään yhtenäiseen TUVA-koulutukseen (tutkintoon valmistava opetus). Perusopetuksen oppilaat ovat tarvittaessa oikeutettuja saamaan kolmiportaista tukimuotoa (yleinen – tehostettu – erityinen). Toiminta-alueittain annettavaa opetusta tarjotaan joko omana toimintana (Starttiluokka), tai ostopalveluna. Sairaalaopetusta tarjotaan ostopalveluna.

Nuorisotyöpaja Via tekee oppilaitosyhteistyötä alueellisten ammatillisten oppilaitosten (Luksia, Axxell, Kanneljärven opisto) kanssa tarjoamalla työssäoppimispaikkoja ja rakentamalla joustavia oppimisympäristöjä osaamisen tunnistamisen mahdollistamiseksi. Työkokeilijoiden ja kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien lisäksi eri oppilaitosten opiskelijat voivat suorittaa työpajalla työssäoppimisen - ja työelämäjaksoja. Laajennetun oppivelvollisuuden myötä nuoret voivat suorittaa osan opinnoistaan työpajalla.

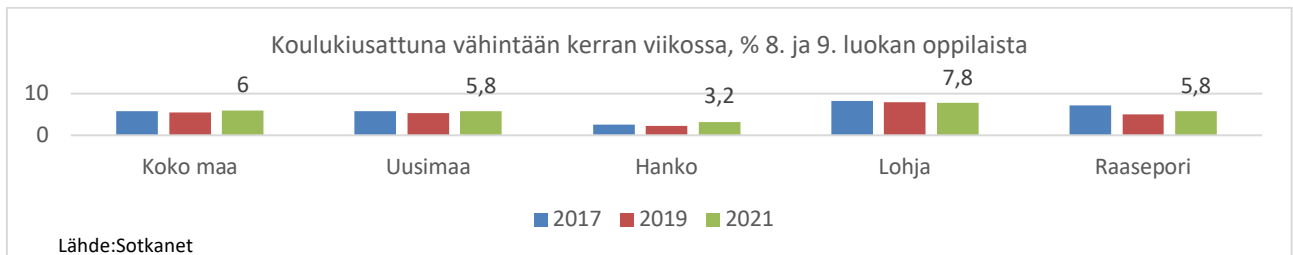
Hyvinvointi

Hangossa oppilashuolto on matalan kynnyksen toimintaa, jossa oppilailla on mahdollisuus tavata kuraattoria, terveydenhoitajaa ja koulupsykologia. Oppilaat, perheet ja koulun henkilökunta ovatkin tarvittaessa aktiivisesti yhteydessä oppilashuoltoon.

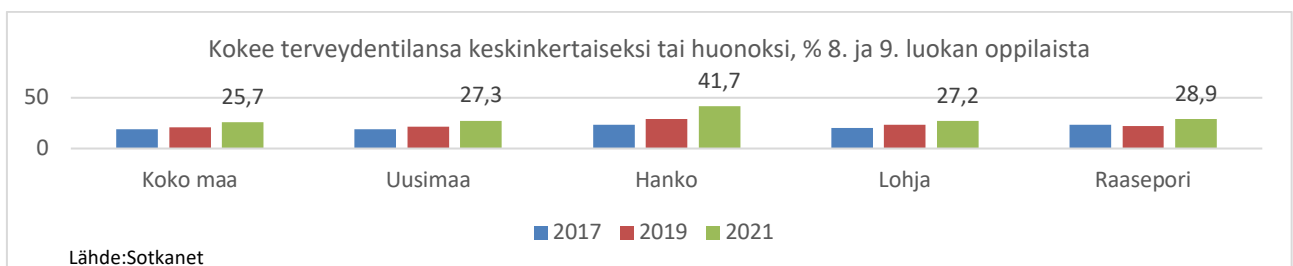

Yläasteella oppilaat kokevat vertailukuntia enemmän, että heillä ei ole läheistä ystävää. Toisessa indikaattorissa he kuitenkin kokevat, että heillä on vähintään yksi ystävä.

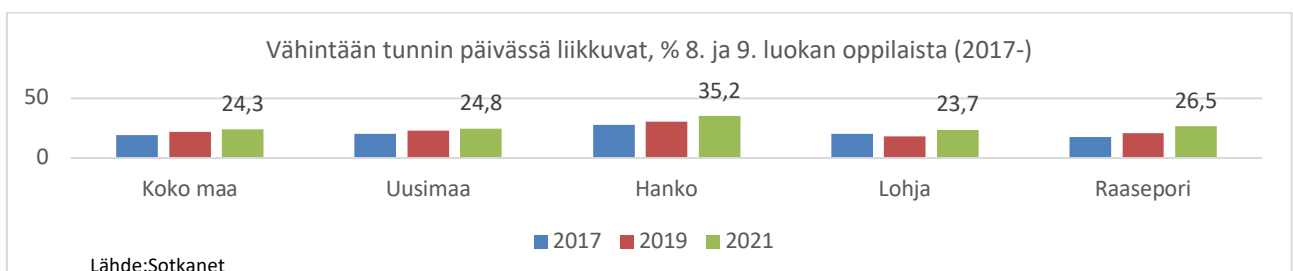
Koulukiusaamisen ennaltaehkäisevä työ näyttää indikaattorin (koulukiusattuna väh. 1 krt./vko) mukaan onnistuneen Hangossa hyvin, tulos on vertailukuntia selkeästi alempi.

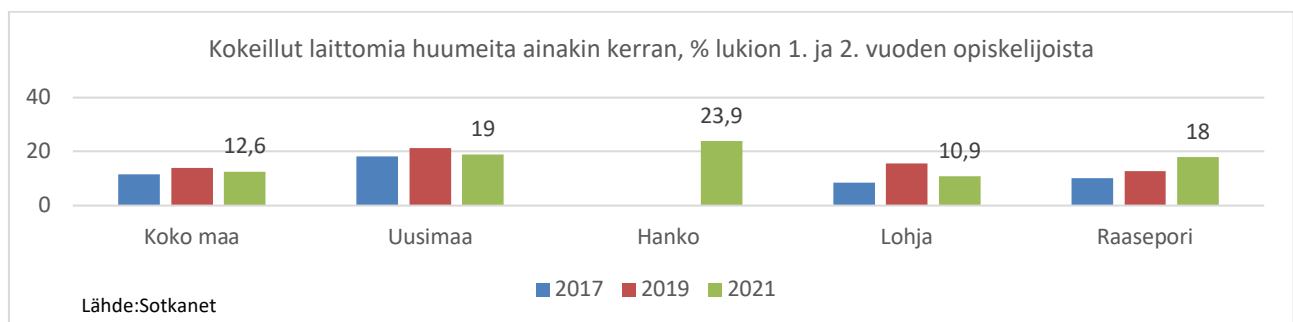
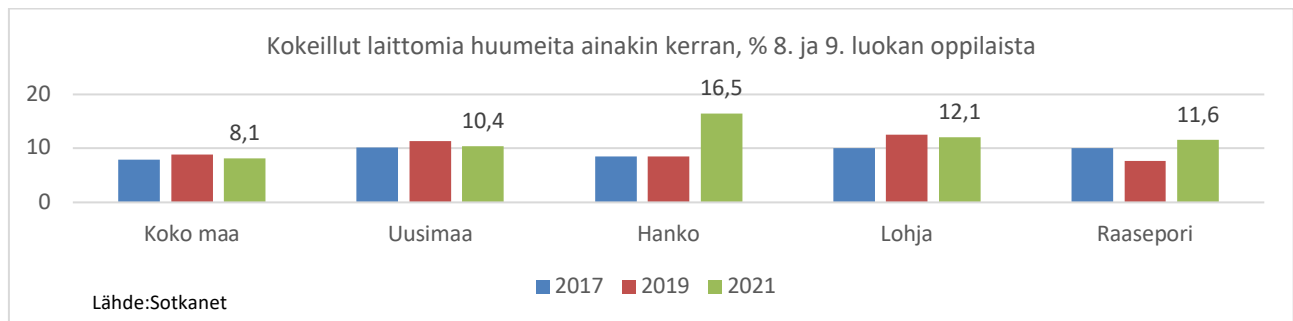
Yläasteen oppilaat kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi useammin kuin vertailukuntien oppilaat. Verrattuna koko maahan Hangossa harvempi oppilas on kuitenkin saanut lääkärin tekemän diagnoosin (Hanko 15 %, koko maa 20,8 %). Yksi syy tähän voi olla että, Hangolla on ollut suuria haasteita saada kuntaan koululääkäriä. Samalla hankolaiset oppilaat käyttävät oppilashuollon palveluita selkeästi enemmän kuin oppilaat koko maassa.

Vaikka opiskelijat kokevat terveydentilansa kohtalaiseksi tai huonoksi koko maata useammin, nuoret liikkuvat Hangossa edelleen esimerkiksi selvästi enemmän kuin vertailukunnissa.

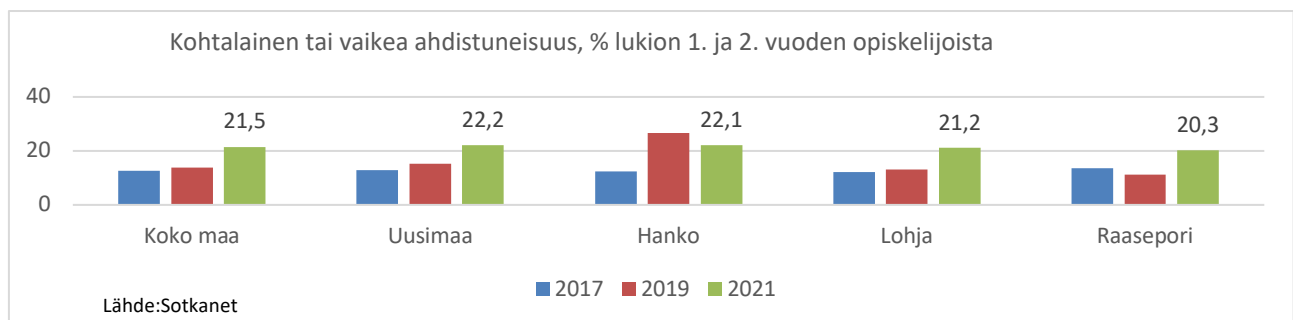

Huolestuttava indikaattori on, että opiskelijat ilmoittavat kokeilleensa laittomia huumeita useammin kuin vertailukunnissa. Hangon nuorisopalvelut ovat reagoineet tähän ongelmaan ja lisänneet näkyvyyttään kaupungin nuorten keskuudessa. Nuorisotoimi on aloittanut yhteistyön vanhempien kanssa ja se koordinoi toimintaa, jossa vapaaehtoiset vanhemmat partioidivat kaupungilla iltaisin. Kunnan vahvuus onkin nopea reagointi ongelmiin ja kyky tunnistaa lisätukea tarvitsevat nuoret. Päihdevalistustyötä tehdään kouluissa systemaattisesti.

Kohtalaisen tai vaikean ahdistuneisuuden tunne on vähentynyt Hangossa vuodesta 2019 lähtien, mutta on kuitenkin korkealla tasolla muihin kuntiin verrattuna. Trendi on Hangossa laskeva, kun taas muissa kunnissa se on nousussa. Oppilashuollon matalan kynnyksen toiminta saattaa olla yksi syy siihen, miksi Hangon nuorten ahdistus on vähentynyt. Opiskelijat saavat tarvittaessa nopeasti ajan kuraattorille, koulupsykologille tai ajan lasten- ja nuorisoneuvolaan.

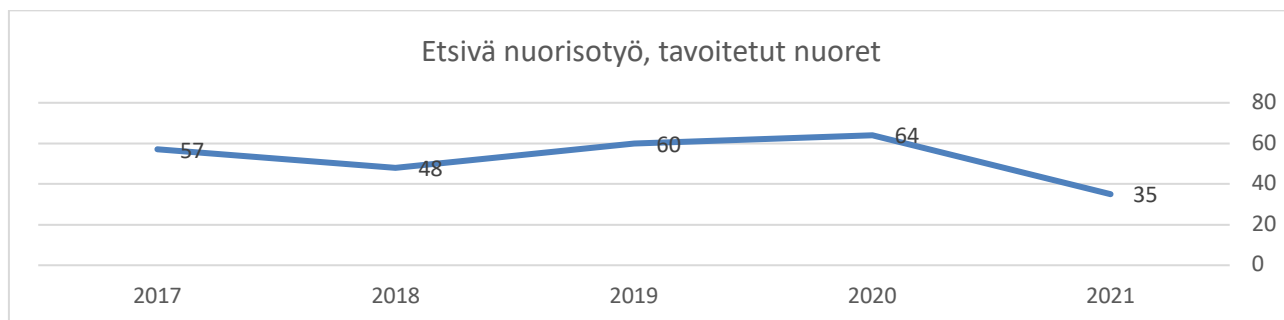
Lasten- ja nuorisoneuvolassa työskentelee sosiaalityöntekijä, sosiaalikirjuri, sairaanhoitaja ja perheterapeutti. Tämän lisäksi kunta käyttää tarvittaessa ostopalveluita. (psykologi, puheterapia, toimintaterapia). Yhteistyössä sektoreiden kanssa lasten- ja nuortenvastaanotto työskentelee lasten, nuorten ja heidän perheidensä kanssa.

Nuorisotyö

Nuorisopalveluihin kuuluvat työpajatoiminta, etsivä nuorisotyö, tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut ja nuorisoraatitoiminta sekä nuorisotalotoiminta, johon sisältyy avoin toiminta, erityisnuorisotyö ja kerhotoiminta.

Etsivässä nuorisotyössä tavoitteena on kohdata nuori, löytää vahvuuksia ja varmistaa nuoren paikka yhteiskunnassa. Nuoren tukeminen edellyttää kykyä toimia moniammatillisessa ryhmässä. Toiminta on tarkoitettu hankolaisille 15–28-vuotiaille nuorille.

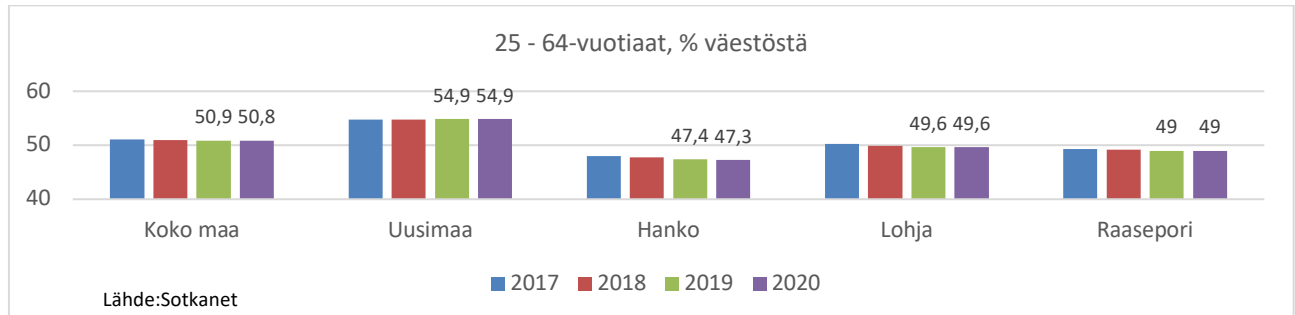
Nuorisoraati on hankolaisten nuorten kaksikielinen vaikuttamistoimielin. Nuorisoraadin tavoitteena on edustaa nuoria kunnan päätöksenteossa ja tuoda esiin nuorten ajatuksia kunnan toimielinten käsittelyyn ilman puoluepoliittisia sidonnaisuuksia. Nuorisoraati kannustaa nuoria osoittamaan kiinnostusta yhteiskunnallisia asioita kohtaan. Nuorisoraati valitaan demokraattisesti kouluissa ja nuorisotalolla järjestettävissä vaaleissa.

Nuorisotalotoimintaan sisältyy ns. avointa talotoimintaa ja kerhotoimintaa. Avoimessa talotoiminnassa tarjotaan nuorille paikka, jossa voi turvallisesti viettää aikaa, tavata kavereita turvallisten aikuisten läsnä ollessa. Pyrkimyksenä on tarjota mielekkäitä vaihtoehtoja vapaa-aikaan. Kerhotoimintaa järjestetään tarvelähtöisesti.

Vuosi	Toimintapäiviä	Ala-asteen oppilaat	Yläasteen oppilaat	Käyntejä yhteensä	Lappohjan nuorisotalo
2017	235	3540	9661	13201	410
2018	197	3056	8395	11451	650
2019	185	4605	7309	11914	515
2020	157	2340	4026	6366	730
2021	130	1767	3302	5069	740

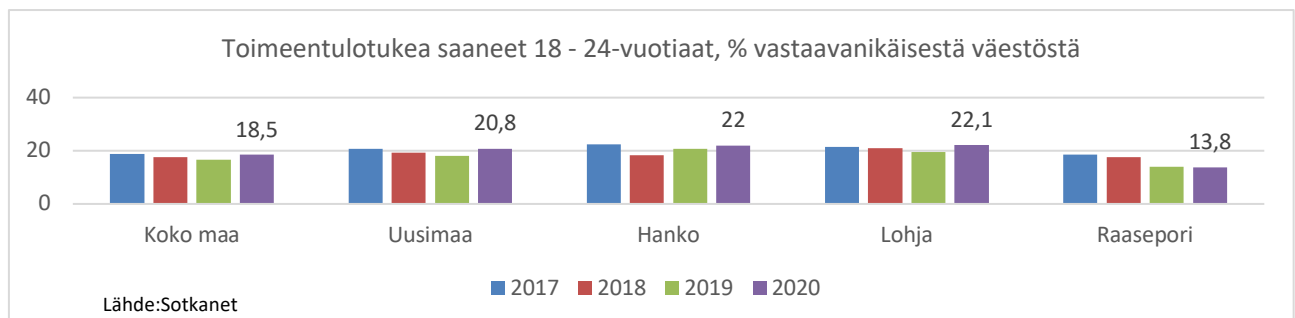
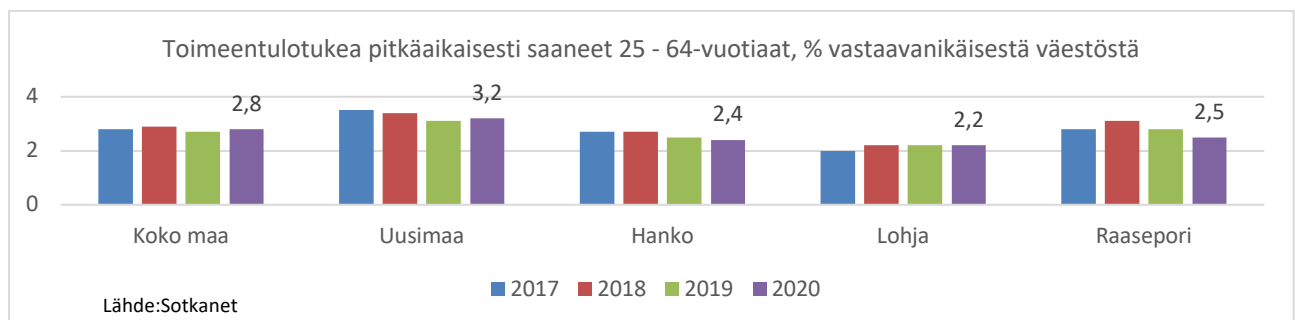
Työikäiset

Hangossa ikääntyvien osuus väestöstä lisääntyy ja tämä näkyy työikäisten vähenemisessä suhteessa koko väestöön. Vertailukuntiin verrattuna Hangossa on vähemmän työikäisiä ja suuntaus näyttäisi jatkuvan.

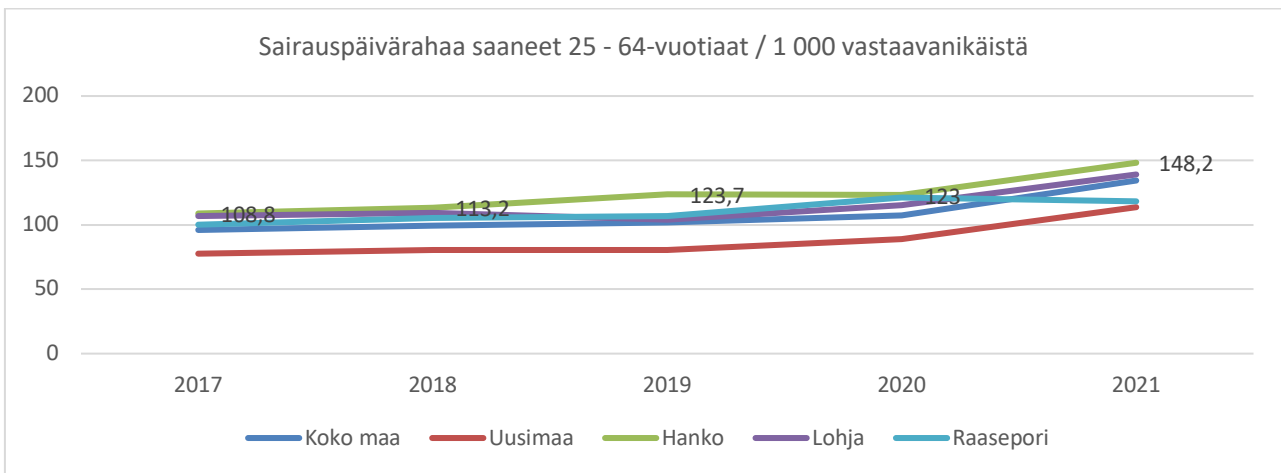
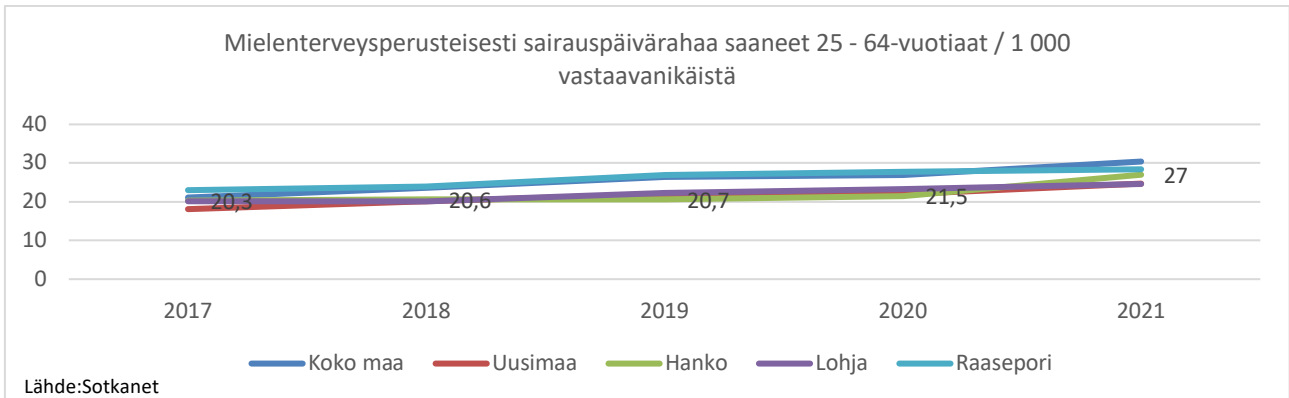

Hyvinvointi

Sosiaalipalvelukeskuksen molemmissa yksiköissä on nähtävissä lisääntyvä tukitarve. Samalla koronapandemiasta johtuen monia projekteja ei ole voitu aloittaa. Tämänhetkinen yhteiskunnallinen tilanne on tuonut mukanaan lisääntyvän tarpeen tehdä moniammatillista asiakastyötä. Sosiaalihuollon, KELAN ja kuntakokeilun henkilökunnan yhteistyö on ollut antoisaa ja mahdollistaa jatkuvan, kaupungin palvelukokonaisuuksien kokonaiskehittämisen.

Mielenterveysperusteisesti sairaspäivärahaa on myönnetty Hangossa (Lohjaa lukuun ottamatta) vähemmän kuin vertailukunnissa. Samaan aikaan, sairaspäivärahaa saaneita on Hangossa koko maata ja vertailukuntia enemmän.

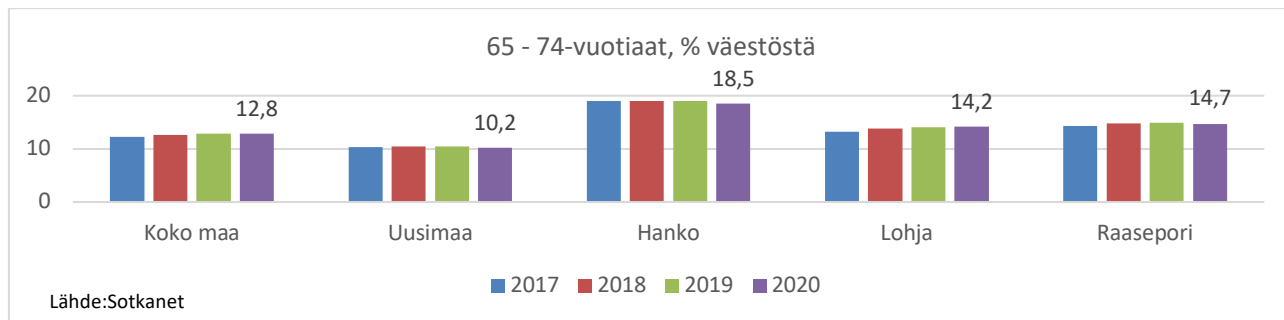

Hangossa toimii vammaisneuvosto, jonka tehtävänä on mm. edistää vammaisten tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin, koota tietoja ja seurata vammaisten tarpeita kunnassa sekä toimia neuvona antavana asiantuntijaelimenä vammaisia koskevissa asioissa.

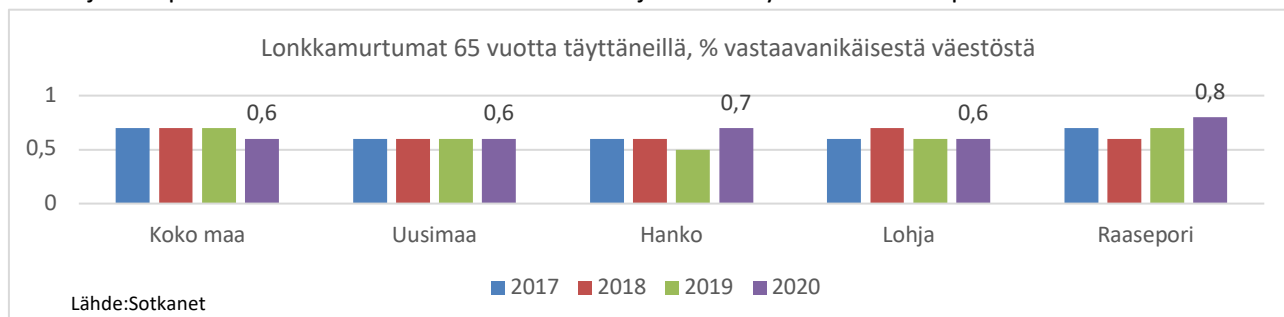
Ikäihmiset

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Hangon väkiluku vähenee seuraavan 10 vuoden aikana vertailukuntia enemmän. Samaan aikaan maailma ympärillämme on muuttumassa iäkkäiden palvelujen osalta. Hyvinvointialueet ja Soten uudistus vaikuttavat suuresti kunnan mahdollisuuksiin vaikuttaa joihinkin iäkkäiden palveluihin. Muutos on suuri ja se vaatii paljon työtä iäkkäiden palvelujen henkilökunnalta.

Väestön ikääntyminen ei ole Hangolle uusi haaste ja kaupunki tarjoaa eläkeläisilleen laadukkaita palveluita. Edellisessä hyvinvointikertomuksessa käytetyt indikaattoreiden kansalliset suositukset saavutettiin suositusten mukaisesti.

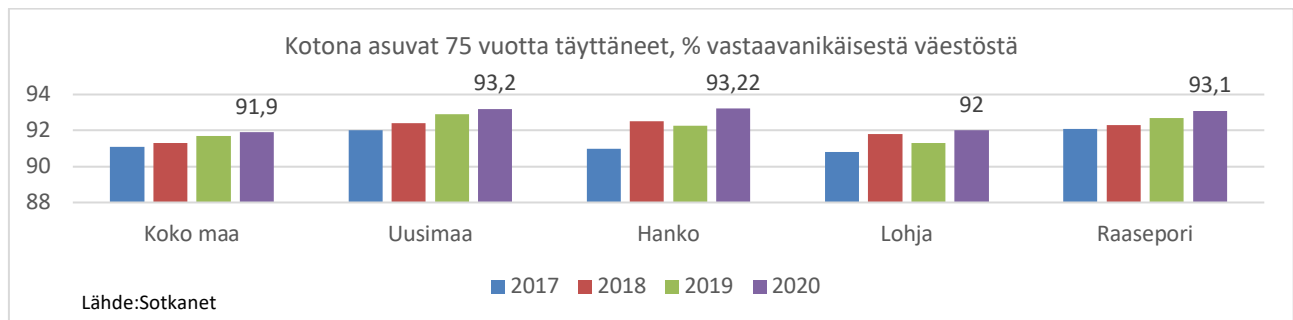
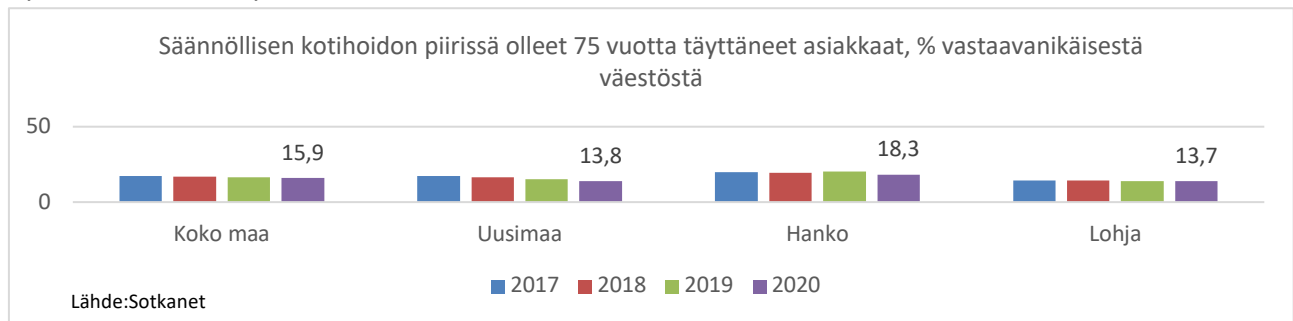

Nykyään iäkkäiden palvelut keskittyvät enemmän kokonaisuuteen kuin tiettyihin indikaattoreihin. Hangon seuraa kehitystä ja työskentelee aktiivisesti ikääntyneiden turvallisen arjen eteen. Palveluvalikoima on monipuolinen ja koostuu palveluneuvonta- ja ohjauspalveluista, tukipalveluista, avohoidosta ja palveluasumisesta. Ongelmana on, että Hangossa on tarjolla vain 24/7 hoivaa tarjoavaa tehostettua palveluasumista, Hangossa ei ole tehostettua palveluasumista ”kevyempiä” välimuotoisia palveluasumisen muotoja. Kaupunki on mukana erilaisissa hankkeissa ja tukee myös aktiivista vapaaehtoistoimintaa.

Hangon ikäihmiset (yli 75-vuotiaat) asuvat yleensä kotona. Hankolaiset käyttävät vertailukuntiin verrattuna enemmän kotihoidon palveluita ja omaisten hoitotukea. Tämä voi johtua siitä, että palveluita on myönnetty enemmän kuin vertailukunnissa. Kotihoito teki vuonna 2019 asiakastytyväisyystutkimuksen kotihoidon asiakkaiden keskuudessa. (Tyytyväisyyskysely tehtiin kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaille ja heidän omaisille). Kysely löytyy kaupungin nettisivuilta.)

Tulokset osoittavat, että asiakkaat ovat enemmän tyytyväisiä kuin tyytymättömiä kotihoitoon. Kotihoidon ja muiden iäkkäiden palvelujen suuri haaste on koulutetun henkilöstön puute. Hangon perusturvapalveluissa on pula henkilökunnasta, toimiin ja virkoihin ei saada kovin helposti henkilökuntaa. Iäkkäiden palveluissa, ei vain kotihoidossa, on vaikeuksia rekrytoida lähihoitajia. Rekrytointivaikeudet koskevat etenkin määräaikaisia työsuhteita. Jatkossa kotihoitoa voitaisiin kehittää lisäämällä vanhustenhoitoon kehitettyä teknologiaa ja tarjoamalla henkilöstökoulutusta. Digitaalisia palveluja ja teknologisia ratkaisuja tullaan kehittämään kaikkialla iäkkäiden palveluissa. Nämä tulevat etenkin hyvinvointialueen myötä.

Vuodesta 2012 lähtien liikuntapalvelut, iäkkäiden palvelukeskus ja kolmas sektori ovat tehneet yhteistyötä ja tukeneet vanhusten toimintakykyä Voimaa vanhuuteen-toiminnan kautta. Toiminnassa on mukana noin 50 vapaaehtoista, jotka osallistuvat kävelyryhmien, kuntosalin- ja tasapainoryhmien, riksapyöräilyn, etäjumpan sekä erilaisten tapahtumien järjestämiseen sisällä ja ulkona. Vuosien yhteistyö eri sektoreiden välillä on ollut palkitsevaa ja toiminta vakiintunut. Ennaltaehkäisevä toiminta ylläpitää vanhusten toimintakykyä, mielenterveyttä, lisää yhteiskuntaan osallistumisen tunnetta ja ennaltaehkäisee kaatumisia. (lisätietoa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980#L1P3>)

Hangossa toimii vanhusneuvosto, joka osallistuu ja vaikuttaa kaupungin eri toimialojen suunnitteluun ja valmisteluun asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka ikääntyneen väestön tarvitsemien palvelujen kannalta.

2. Keskeiset opit kuluneelta valtuustokaudelta

Ympäröivä maailma on ollut arvaamaton kuluneen valtuustokauden aikana. Edellisessä hyvinvointiraportissa asetetut tavoitteet on kuitenkin suurelta osin saavutettu. Pandemia on osaltaan vaikuttanut siihen, että joitain suunniteltuja hankkeita ei ole voitu toteuttaa. Pandemia on vaikuttanut asukkaiden hyvinvointiin, sosiaali- ja terveydenhuolto on ollut monien haasteiden edessä, samalla kuin pätevän henkilöstön löytäminen on ollut vaikeaa.

Soten uudistusprosessi on vaikeuttanut tulevaisuuden suunnittelua ja rasittanut kaupungin henkilökuntaa. Tästä huolimatta henkilökunta on tehnyt ihailtavaa työtä osallistuen ja toteuttaen niin paikallisia, alueellisia kuin valtakunnallisia hankkeita asukkaidensa hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Myös moniammatillinen yhteistyö eri sektoreiden välillä on tiivistynyt ja tämä työ jatkuu menestyksekkäästi.

3. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Ote kaupungin strategiasta

Hangon strategia 2022-2025

Visio Hanko on v. 2025 kasvava, vetovoimainen merellinen kaupunki, jossa hyvä elämä perustuu sujuvaan arkeen, viihtyisään ympäristöön ja elinvoimaiseen yritystoimintaan. Kestävän kehityksen tavoittelu ohjaa läpäisevästi kaikkea ja kaikkien tekemistä

Strategiset painopisteet	Elinvoimainen Hanko	Hyvinvoiva Hanko	Yhteisöllinen Hanko
Avaintavoitteet	Positiivinen väestökehitys	Terveet ja toimintakykyiset kuntalaiset	Toimiva päätöksenteko ja kuntalaisvaikuttaminen
	Tasapainoinen kuntatalous	Korkea työllisyysaste	Aktiiviset kansalaisjärjestöt
	Vireä elinkeinoelämä	Ekologinen ja sosiaalinen kestävyys	Arkipäivän turvallisuus

Hangon kaupunki on toiminnassaan

- asukas- ja asiakaskeineinen
- vastuullinen - työntekijä yksilönä ja organisaatio kokonaisuutena
- avoin - suvaitsevainen, yhteistyökykyinen, uudistumishaluinen
- tuloksellinen
- elävästi kaksikielinen

Elinvoimainen Hanko

Avain-tavoitteet	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoite	Kärkihankkeet
Positiivinen väestö-kehitys	- Asukasluku kpl - Ei vakituisesti asutut asunnot - Taloudellinen huoltosuhte (työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien lukumäärä sataa työllistä kohti)	8182 1741 1,59		1. Markkinoinnin kehittäminen ja kuntakuvan edistäminen koordinoitusti ja suunnitelmallisesti 2. Kaksikielisyyden korostaminen vetovoimatekijänä 3. Kaupungin perimien maksujen, taksojen ja verojen pitäminen kilpailukykyisinä
Tasa-painoinen kuntatalous	- Konsernilaina/as. - Vuosikate/poistot % - Investointien tulorahoitusosuus %	9 428 227 % 177%		1. Parannetaan tuottavuutta 2. Lisätään tuloja 3. Karsitaan kuluja
Vireä elinkeino-elämä	- Yritysten/työpaikkojen määrä kpl - Veronalaiset ansiotulot M€ - Asiakaspotentiaali (henkilömäärä Hangossa)	615 / 3 590 203,4		1. Varmistetaan yritystoimintaan soveltuvien toimitilojen ja tonttien riittävä tarjonta 2. Vahvistetaan sataman sekä matkailu- ja palveluelinkeinojen toimintaedellytyksiä 3. Vahvistetaan yritysten toimintaedellytyksiä vahvan omistajaohjauksen kautta ammatillisessa opetuksessa ja yrityspalveluissa 4. Luovien alojen toimintaedellytysten kehittäminen

Hyvinvoiva Hanko

Avaintavoitteet	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoite	Kärkihankkeet
Terveet ja toimintakykyiset kuntalaiset	<ul style="list-style-type: none"> - Lukukauden aikana ei kiusattu lainkaan, 8.-9. lk - Sairastavuusindeksi (Kela) - HYTE-kerroin (= 20 tekemisen ja onnistumisen indikaattoria, valtiosuosukriteeri 2023) 	<p>96,8 %</p> <p>102,0</p> <p>13,3</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Hyvien elintapojen ja arjen toimivuuden edistäminen 2. Ehkäisevä ote läpäisevästi suunnittelussa ja päätöksenteossa 3. Yksinäisyyden ja kiusaamisen torjunta hyvinvointityön keskiöön 4. Panostetaan monipuoliseen harrastus-, liikunta ja kulttuuritoimintaan.
Korkea työllisyysaste	<ul style="list-style-type: none"> - Työllisyysaste % - Työttömyysaste % - Pitkäaikaistyöttömyys % - Tutkinnon suorittaneet yli 15-vuotiaista % / 	<p>72,4 %</p> <p>10,7 %</p> <p>5,2 %</p> <p>61,3 %</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Työvoimaan osallistumisen aktivointi 2. Uudistuvat työvoimapolvet 3. Oppilaitosten yritysyritysten tukeminen
Ekologinen ja sosiaalinen kestävyys	<ul style="list-style-type: none"> - Ilmastopäästöjen määrä t CO2e/asukas - Energiankulutus MWh/as. - Päivittäin tai lähes päivittäin pyöräilevät Hankolaiset / Pyöräilybarometri 	<p>9,7</p> <p>48,6</p> <p>53,2 %</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhdenvertaiset, mutta omaleimaiset kaupunginosat 2. Resurssiviisas toiminta säästää ja varmistaa vetovoimaisuuden 3. Kestävyys on joukkuelaji

Yhteisöllinen Hanko

Avaintavoitteet	Indikaattorit	Lähtötilanne (2020)	Tavoite (2021-2025)	Kärkihankkeet
Toimiva päätöksenteko ja kuntalais-vaikuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Äänestysaktiivisuus % kunnallisvaaleissa - Kaupungin www-sivuilla kävijät - Kaupungin Facebook –sivun seuraajat 	<p>59,6 %</p> <p>154 000</p> <p>3 400</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunnallisen päätöksenteon dynaamisuuden ja yhteistyöilmapiiriin vahvistaminen 2. Osallistuva budjetointi kuntalaisosallistumisen ja vaikuttamisen uutena menetelmänä 3. Hankolaisen identiteetin vahvistaminen
Aktiiviset kansalaisjärjestöt, aktiiviset kuntalaiset	<ul style="list-style-type: none"> - Hankoon rekisteröityjen yhdistysten lukumäärä - Yhteistyössä kaupungin kanssa järjestetyt tapahtumat - Järjestöjen yleis- ja kohdeavustusten määrä (kpl ja €) 			<ol style="list-style-type: none"> 1. Järjestöt kaupungin strategisena kumppanina 2. Kansalaisjärjestöjen keskinäisen yhteistyön kehittäminen 3. Tapahtumatuotannon laajentaminen ja järjestämisen kehittäminen
Arkipäivän turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> - Raportoidut henki- ja omaisuusrikokset - Koettu yleinen järjestys ja turvallisuus (KAPA) - Kotona asuvat yli 75-vuotiaat % 	<p>361</p> <p>93,5</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhteisvastuu turvallisuuden edistämisessä 2. Seniorikansalaisten turvallisuus 3. Turvallisten tapahtumien kaupunki

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

4. Hyvinvointisuunnitelman hyväksyminen valtuustokautta varten

Hyväksytty lautakunnassa osana kunnan toimintasuunnitelmaa ja taloudellista suunnittelua pp.kk.vvvv